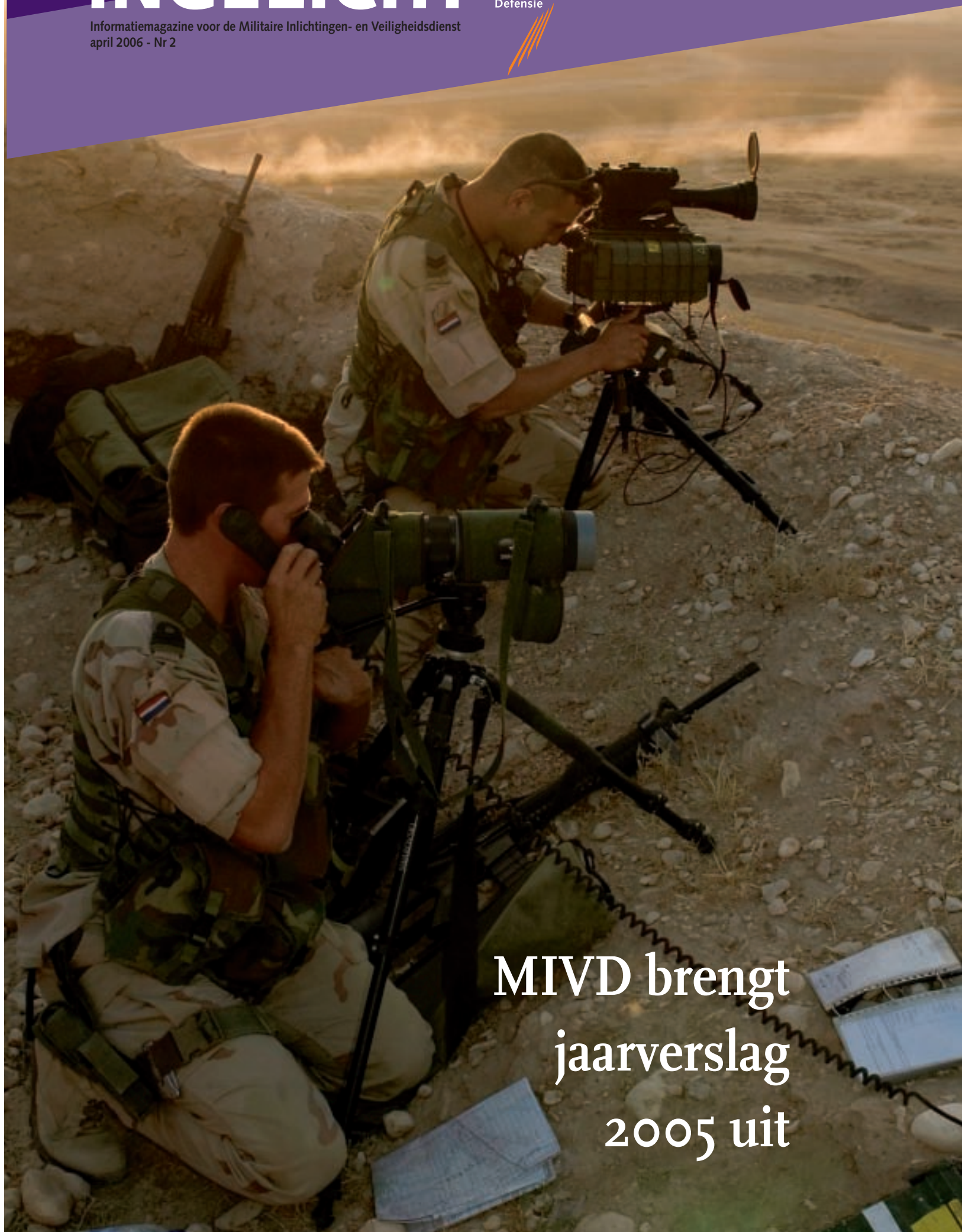

INGELICHT

Informatiemagazine voor de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
april 2006 - Nr 2

Defensie

MIVD brengt
jaarverslag
2005 uit

colofon

INGELICHT wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD).

Eindredactie:

M.A.M. Bemelmans-Oonincx

N.E. van den Brink

Redactieadres:

MIVD/Bureau Communicatie

Postbus 20701

2500 ES Den Haag

E-mailadres:

mivd@mindef.nl

Telefoon:

070 - 441 90 40

Fotografie: Ministerie van Defensie

Ruud Mol, SHAPE en Archief

Defensiekrant

Vormgeving: Theo Olsthoorn en

Kommer de Heer

Druk en lithografie:

UnitedGraphics

Oplage: 1.000 expl.

Deadlines INGELICHT

Mocht u de redactie van informatie willen voorzien, denk dan even aan de volgende data:

Inleveren	Verschijnings kopij	Verschijnings datum
7 juni		29 juni

De redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen - waaronder ingezonden brieven - niet, gedeeltelijk of gewijzigd te plaatsen. Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten worden ontleend.

Omslag: Een goede samenwerking is van essentieel belang bij de inzet van de Nederlandse krijgsmacht bij crisisbeheersingsoperaties.

I N H O U D S O P G A V E

4 'Een terugblik op mijn mooiste functie'

12 NAVO inlichtingen van 'Need to Know' naar 'Need to Share'

15 Column Veiligheidszaken

16 Ontwikkefase HTI van start

18 Bureau Plannen en Begroting onder de loep

20 Nieuwe MC 'full swing' van start

20 Op weg naar een verbeterde informatievoorziening met VIA

22 Vereniging van oud medewerkers Marine Inlichtingendienst viert 10-jarig jubileum

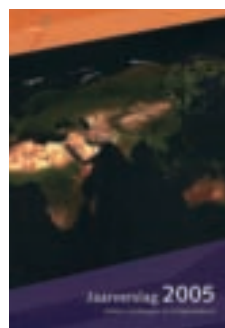
23 Reusers kolom

24 Cadeaubonnen voor BHV-ontruimers

6 Nieuwe directeur MIVD

8 MIVD brengt negende jaarverslag uit

I N M E M O R I A M A N J A K O N I N G

Op 16 april 2006 is mevrouw G.C.A. (Anja) Koning geheel onverwachts overleden. Anja Koning is 46 jaar geworden. Zij was werkzaam als Hoofd Sectie Bewerking bij het Bureau Personele Veiligheid.

In juni 1990 trad Anja aan bij het Bureau Veiligheidsonderzoeken van de toenmalige Militaire Inlichtingen Dienst Centrale Organisatie in Den Haag. Al snel verwierf deze dynamische collega zich een centrale rol. Zij functioneerde aanvankelijk als Point of Contact van het Bureau Veiligheidsonderzoeken en vervulde als laatste de functie van Sectiehoofd, tevens plaatsvervangend Bureauhoofd.

Haar verlies zal voor velen voelbaar zijn, want zij onderhield goede contacten met velen in de gehele krijgsmacht.

Anja was een bijzondere en fijne collega. Zij was binnen het Bureau Personele Veiligheid de informele leider, haast een moeder. Immer gedreven en recht door zee handelde zij

vele persoonsdossiers op professionele wijze af. Zij eiste professionaliteit van een ieder, maar had een zeer warme belangstelling voor de menselijke achtergronden van al haar collegae. Zowel binnen als buiten haar bureau. In haar bejegening kende zij geen verschil in ras of rang. Zij had respect voor een ieder en dwong ook respect af.

Het leven bracht Anja aanzienlijke uitdagingen, die zij immer met geopend vizier tegemoet trad. Zij ging altijd voor de oplossing. Niet altijd de gemakkelijkste, want zij bleef altijd trouw aan zichzelf.

In het bijzijn van vele collegae en werkcontacten werd op 20 april op gepaste, eenvoudige maar indrukwekkende wijze afscheid genomen van Anja. Een unieke en krachtige persoonlijkheid.

Wij wensen haar partner en kinderen veel sterkte toe. ●

Capaciteit en kwaliteit personeel, één van de aandachtsgebieden uit rapport Onderzoeksgroep

Zoals u weet, is de Onderzoeksgroep Inlichtingen en Veiligheid Defensie in november 2005 een onderzoek gestart naar de effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van de inlichtingencapaciteit van Defensie in het algemeen en de MIVD in het bijzonder. Wanneer u deze column leest, heeft de onderzoeksgroep haar conceptrapport gereed. In deze column, mijn laatste column gezien mijn functioneel leeftijdsontslag per 1 mei, wil ik alvast inzoomen op een aantal aandachtsgebieden uit het rapport van de onderzoeksgroep.

in de uitzendgebieden maar ook op het gebied van uitwisseling van informatie, personeel en opleidingen. Zo kan er op het gebied van opleidingen via het onlangs opgerichte Defensie Inlichtingen en Veiligheid Instituut (DIVI) een hoge mate van kennis uitgewisseld worden.

De samenwerking met de AIVD kan verder worden geïntensiveerd. Natuurlijk is deze samenwerking al formeel vastgelegd in een convenant. Maar op andere gebieden, die niet in het convenant staan genoemd, is er nog winst te behalen. Dit zal nader uitgewerkt moeten worden. Ook in de bestrijding van het terrorisme is verdere samenwerking aan te bevelen. Vanuit de NCTb wordt een actievere rol van de MIVD alleen maar toegejuicht. De samenwerking met zuster- en partnerdiensten, de NAVO en EU wordt al intensiever; deze trend dient zich in de toekomst verder voort te zetten.

Dit zijn slechts enkele aandachtsgebieden waar de onderzoeksgroep zich over heeft gebogen. Het definitieve rapport zal naar verwachting eind mei verschijnen. In de volgende Ingelicht, die eind juni uitkomt, wordt nader ingegaan op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport van de onderzoeksgroep en het vervolgtraject.

Ik wil u tot slot bedanken voor uw inzet en de fijne samenwerking de afgelopen jaren. Ik wens u allen het beste toe!●

B. Dedden
Generaal-majoor

Eén van de aandachtsgebieden uit het rapport is de capaciteit en kwaliteit van ons personeel. Voor wat betreft de kwaliteit van het personeel is het wenselijk dat er de komende tijd meer aandacht wordt besteed aan loopbaanbeleid en de daarbij behorende scholing en opleiding. Daarnaast is er bij de MIVD een capaciteitsprobleem geconstateerd. Er zal in de toekomst dan ook geïnvesteerd moeten worden in een goede kwantitatieve en uiteraard kwalitatieve vulling van het personeelsbestand. De manier waarop het capaciteitsprobleem aandacht krijgt, moet nog concreet worden vormgegeven.

Een ander belangrijk aandachtsgebied uit het rapport van de onderzoeksgroep is samenwerking. De samenwerking met andere onderdelen in de Inlichtingen- en Veiligheidsketen dient verder geïntensiveerd te worden. Daarbij valt niet alleen te denken aan een nauwere samenwerking

Toen Generaal-majoor Bert Dedden op 6 december 2002 de functie van directeur MIVD overnam van zijn voorganger, Generaal-majoor Van Reijn, was dit precies de functie die hij ambieerde en waarvoor hij zijn voorkeur had uitgesproken. Deze voorkeur kwam voort uit de combinatie van operationeel en strategisch, maar ook omdat de functie veel raakvlakken heeft met de ontwikkelingen in het land en het feit dat de MIVD een zelfstandige organisatie is met een grote verantwoordelijkheid. De redactie is benieuwd of deze functie van directeur MIVD Generaal Dedden ook heeft gebracht wat hij ervan verwachtte.

“Ja, alle bovenstaande punten zijn nadrukkelijk aan de orde geweest,” beaamt Dedden volmondig. “Uiteraard pakken bepaalde zaken soms anders uit dan voorzien maar alle elementen die ik van deze functie had verwacht, heeft ze met zich meegebracht. De tendens was wel voornamelijk operationeel gericht. Dit heeft alles te maken met de crisisbeheersingsoperaties, het is daarbij echter belangrijk om het strategische aspect niet uit het oog te verliezen. Ik zag het dan ook als mijn taak om een goede balans na te streven tussen het operationele en het strategische deel van deze functie. De zelfstandigheid van de MIVD is me tegengevallen. In die zin dat we, voor alles wat de dienst raakt, toch afhankelijk zijn van de Bestuursstaf. Voor wat betreft de verantwoordelijkheid van de dienst, die is inderdaad enorm groot. Bijna iedereen weet inmiddels dat er een dienst als de onze is. We hebben een grote verantwoordelijkheid naar onze partnerdiensten en een grote verantwoordelijkheid om de juiste en kwalitatief goede inlichtingenproducten te leveren, maar we hebben ook een verantwoordelijkheid binnen Defensie voor wat betreft de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken en zo kan ik nog wel even doorgaan. Kortom, de bereidheid van derden om fouten van de MIVD te accepteren, is er niet meer. Als de MIVD iets zegt, dan is dit zo. Dit maakt een organisatie ook kwetsbaar, in de zin dat er een groot afbreukrisico is. Als dienst zijn we gelukkig nog nooit in de situatie geweest dat wat wij hebben voorzien niet juist was. Dit heeft alles te maken met het kwalitatief goede personeel dat we in dienst hebben. Zij zijn in staat zelfstandig goede analyses uit te voeren.”

Architect

In het kennismakingsinterview met Dedden in de Ingelicht van januari 2003 werd hem gevraagd wat zijn toegevoegde waarde voor de MIVD is. Hij antwoordde toen: “Mijn toegevoegde waarde is om te fungeren als het cement tussen de bouwstenen van de organisatie”. Wij zijn benieuwd of dit naar zijn mening is gelukt. “Sterker nog, ik heb zelfs de functie van architect op me kunnen nemen,” verklaart Dedden. “In 2003 was er namelijk sprake van enkele onevenwichtigheden in de organisatie. We hebben toen bekeken

Directeur MIVD, Generaal-majoor Bert Dedden, per 1

‘Een terugblik

hoe we de tekorten beter konden verdelen, waaruit de reorganisatie weeffouten is voortgevloeid. Op deze manier zijn de tekorten beter ingericht. Verder zijn er de nodige bruggen geslagen tussen de diverse afdelingen en de hoofd-afdelingen. Dit laatste punt kan echter nog verder worden verbeterd. Wat dat betreft, is er nog wel het nodige te doen.”

Dedden is te typeren als een echte ‘mensenmanager’. Op de vraag of dit geen spanningsveld oplevert met zijn politieke functie, antwoordt hij: “Nee, dat zijn in principe geen tegenstellingen. Enerzijds zorg je er intern voor dat de juiste producten worden gemaakt door de specialisten die je in huis hebt en anderzijds zorg je ervoor dat de dienst naar buiten toe op de juiste manier in het voetlicht komt te staan. Op de vraag of de enorme werklast bij sommige afdelingen dan geen spanningsveld oplevert met de politieke belangen, in de zin dat er geen extra personeelsuitbreiding kan komen, zegt Dedden: “In dat geval moet je intern zoeken naar oplossingen. Dat is niet altijd makkelijk. Zo kregen we de opdracht een operationeel professioneel team te leveren. Gezien de werkdruk die er is, is dat geen makkelijke opgave, maar dan moeten er prioriteiten worden gesteld. Er zijn dan bepaalde taken die (tijdelijk) komen te vervallen.”

Mijlpalen en doelen

Wat zijn de mijlpalen en doelen die Dedden de afgelopen jaren heeft bereikt? “Mijn eerste doel dat ik wilde bereiken, was om de organisatie evenwichtig neer te zetten. Dus van de verschillende afdelingen één geheel maken. Dit is naar mijn mening nog niet helemaal goed van de grond gekomen. Maar dit is ook een proces dat gedoseerd moet worden. Dit kan niet ineens worden bereikt. Dit heeft wellicht ook te maken met het feit dat de rek

er 1 mei met functioneel leeftijdsontslag

‘Ik op mijn mooiste functie’

er bij veel mensen uit is. Er is veel bereikt de afgelopen jaren. Er zijn veel plannen ontwikkeld en die plannen moeten vanzelfsprekend ook worden uitgevoerd. Daar gaat veel tijd in zitten.

Als één van mijn taken heb ik het uitbreiden van de capaciteit van de dienst gezien. Ik ben dan ook niet ontevreden over het feit dat er een uitbreiding in het functiebestand heeft plaatsgevonden. Verder zijn de bedrijfsfuncties de afgelopen jaren versterkt en de aansturing van de projecten binnen de dienst is verbeterd.

Ook de samenwerking met de AIVD is officieel gerealiseerd middels de ondertekening van een convenant. De eerste actiepunten die voortvloeiden uit dit convenant zijn inmiddels ook afgehandeld; maar daar mag het niet bij blijven. Ik zie beide diensten in de toekomst als één team. Als we dat niet doen, is het een verlies van kennis en middelen. Andere recente voorbeelden van een aantal mijlpalen zijn dat de plannen voor de verbetering van de analistenopleiding zijn uitgewerkt. Dit jaar zal de eerste analist deze verbeterde opleiding hebben doorlopen. Ook de toezegging voor de uitvoering van het project Herinrichting Technische Infrastructuur is helemaal rond. Verder is het eerste organisatiedeel van de NSO, het satellietgrondstation NSO, officieel opgericht. Alleen

is het project NSO wel langzamer verlopen dan verwacht. Voor wat betreft de contacten met partnerdiensten, deze zijn sterk uitgebreid en geïntensiveerd. Bovenstaande mijlpalen en resultaten zijn uiteraard een greep uit de projecten en ontwikkelingen die we hebben bereikt binnen de dienst. Het geeft vooral aan dat we een lange weg op een goede manier hebben afgelegd.”

Verbeterpunten

Op de vraag wat er volgens Dedden nog verder verbeterd kan worden, antwoordt hij: “One team, one mission. De uitstraling van de dienst als één dienst naar buiten toe, in plaats van verschillende afdelingen. Ook dient de capaciteit verder uitgebreid te worden, evenals de kwaliteit die verder verbeterd moet worden middels opleidingen. Door het capaciteitsgebrek was er namelijk in veel gevallen te weinig tijd voor het volgen van opleidingen. Verder dient het aantal militairen dat uitgezonden kan worden in het kader van crisisbeheersingsoperaties vergroot te worden, want dit trekt nu een enorme wissel op het personeel. Ook moeten we in de toekomst bekijken of de huidige organisatiestructuur van de MIVD de meest gewenste structuur is. Verder zijn er nog een aantal ontwikkelingen of projecten waarvan de voortgang belangrijk is. Zoals het in gebruik nemen van Burum en het feit of de belegging van de nieuwe technische infrastructuur goed van de grond komt. Ook is het belangrijk dat de medewerkers van Eemnes die in Eibergen zijn geplaatst hun draai goed weten te vinden. En zo zijn er nog wel een aantal punten te noemen; maar waar het om gaat, is dat we er nog niet zijn met z’n allen. Ook in de toekomst moeten we eraan blijven werken om deze dienst verder te verbeteren.”

◆ Loyaliteit

Op de vraag wat het meeste indruk heeft gemaakt op Dedden tijdens zijn carrière, antwoordt hij meteen: “De loyaliteit van de mensen ten opzichte van de organisatie en dan bedoel ik de defensie-organisatie in zijn algemeenheid. De mensen waren altijd zeer gemotiveerd om op korte termijn en eventueel met beperkte middelen iets voor elkaar te krijgen, zelfs met kerst of andere feestdagen, als het nodig was.” Zoals bijvoorbeeld de militairen die met kerst in de uitzendgebieden aan het werk zijn. Dedden is zelf ook regelmatig op werkbezoek geweest in het buitenland. Dit heeft hij als bijzonder positief ervaren, vertelt hij. “Medewerkers van de MIVD zijn in het buitenland toch vaak eenlingen die zelf hun weg moeten vinden. Ondanks dat hebben ze toch altijd het belang van de MIVD en dus van goede inlichtingenproducten kunnen aantonen en ‘verkopen’. We hebben dan ook altijd een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de eenheidscommandant in het uitzendgebied. Maar die bijdrage geldt ook andersom vanuit het uitzendgebied naar de MIVD in Den Haag en de huidige Directie Operaties (DOPS). Ook de toepassing van het NIST (National Intelligence Support Team) in de uitzendgebieden is een grote stap voorwaarts in de voorziening in de inlichtingenbehoefte. Het NIST concept wordt in samenwerking met de DOPS nog verder door ons ontwikkeld.”

Op de vraag of het niet vreemd is om straks, na zo'n lange tijd, geen militair meer te zijn, antwoordt Dedden: “Nee, daar zal ik niet zo'n probleem mee hebben. Ik ben wel militair, maar een groot deel van de mensen in mijn omgeving is dat niet. Dus wat dat betreft, verandert er niet zoveel als ik straks de dienst uit ben. Dat neemt overigens niet weg dat ik Defensie niet zal missen. Dat is toch een wereld op zich. De cultuur van ‘geen woorden, maar daden’ en de directheid zal ik wel missen. Defensie is een organisatie waar ik al die jaren met plezier heb gewerkt.” Dedden vindt zijn laatste functie van directeur MIVD de mooiste functie van zijn loopbaan. “Ja, vanwege al die aspecten die ik noemde, zoals de combinatie van operationeel en strategisch, de raakvlakken met de ontwikkelingen in het land en de grote verantwoordelijkheid. Maar ook het feit dat ik bijzonder prettige mensen om me heen heb gehad. Ik ben dan ook nooit met tegenzin naar het werk gegaan.”

Hart, hoofd en handen

Dedden gaat dus per 1 mei met functioneel leeftijdsontslag. Al die vrije tijd ineens, is dat een heerlijk of juist beangstigend idee? “Dat is een goed idee,” zegt Dedden lachend. “Ik moet alleen nog wel de juiste invulling gaan vinden om de tijd op te vullen. De eerste maanden zal dit waarschijnlijk geen probleem zijn, maar daarna wil ik wel een aantal structurele activiteiten oppakken. Ik streef ernaar om iets met het hart, iets met het hoofd en iets met de handen te gaan doen. Bij iets met het hart denk ik aan vrijwilligerswerk, iets met het hoofd is waar ik een uitdaging in vind, zoals een bestuursfunctie of iets in het management en met de handen, dan doel ik bijvoorbeeld op klussen. Maar ik ga eerst op vakantie met mijn vrouw.”

Op de vraag of Dedden nog aandachtspunten heeft voor de toekomst van de MIVD, antwoordt hij: “Kijkend naar de toekomst is het belangrijk dat snel duidelijk wordt of we verder gaan in de huidige organisatievorm. Ook dienen er snel goede afspraken te komen op het gebied van de inlichtingentaken zoals die in Nederland belegd zijn.”

Tot slot

Dedden wil nog één ding kwijt: “Bij deze wil ik het personeel bedanken voor hun inzet en loyaliteit ten opzichte van de organisatie. Verder wens ik iedereen alle goeds voor de toekomst. De mensen zijn wellicht uit mijn oog maar niet uit mijn hart.” ●

Generaal-majoor Pieter Cobelens volgt komende week Generaal-majoor Bert Dedden op als Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Tot november 2005 was Cobelens als Directeur Operaties verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van alle militaire missies in het buitenland. Cobelens is afgelopen jaar uitgeroepen tot overheidsmanager van het jaar. Het juryrapport sprak van een ‘stevige manager’ die internationale onderhandeling tot een goed einde brengt en onvoorwaardelijk voor zijn troepen staat.

En dan nu Directeur Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst. Biedt deze nieuwe functie voldoende uitdagingen? Cobelens vindt van wel. “Ik heb altijd operationele functies bij Defensie gehad, waarbij ik te maken kreeg met het MIVD product. Ik moet toegeven dat ik daar wel eens kritisch tegenover heb gestaan, maar dat kan geen kwaad. De MIVD en de rapporten die de dienst uitbrengt, moeten onafhankelijk zijn. De rapporten vormen niet alleen een belangrijk element in het besluitvormingsproces om deel te nemen aan een missie, ook tijdens een operatie kan je niet zonder inlichtingen.”

Je mag nee zeggen

Generaal-majoor Cobelens vindt het daarom een voorrecht zich bezig te houden met inlichtingen en veiligheid. “Het zit ook dicht tegen operatiën aan. Toen ik nog sous-chef operatiën was, (Red: de functie die Cobelens tot 2005 bekleedde) werd ik al door de luchtmacht benaderd voor deze functie. Wat overigens niet betekent dat je de functie moet accepteren. Je mag nee zeggen.

Maar ik heb nog nooit dingen gedaan die ik niet leuk vond, er zijn tot nu toe veel spannende en uitdagende momenten in mijn loopbaan geweest.

Operatiën vormde natuurlijk een enorme uitdaging. Je bent 24 uur per dag, 7 dagen per week bezig met uitzendingen; Afghanistan, Irak, de Balkan, Midden-Oosten, Afrika, noem maar op. Je zit als een bok op de haverkist. Betrokken bij politieke en militaire besluitvorming. Alles wat ik geleerd heb tijdens mijn militaire vorming en mijn loopbaan kwam samen in deze functie. Ik hoop en verwacht dat de MIVD dat overtreft. Ik verwacht dat ik bij de MIVD iets zelfstandiger kan werken dan ik tot nu toe heb gedaan. De organisatie is ook groter dan die ik tot nu toe aangestuurd heb.

Er zijn veel uitdagende functies bij Defensie geweest. Als je net luitenant wordt bijvoorbeeld, en je 40 mensen moet aansturen, of als je Squadron Commandant wordt. Een prachtige functie vond ik Militair adviseur van de NAVO ambassadeur in Macedonië. Daar had ik mijn eerste kennismaking met de MIVD zoals de dienst nu is. Ik zag de positieve resultaten van het inlichtingen verzamelen. Dat heeft indruk gemaakt. Ik heb inmiddels ook kunnen zien dat de medewerkers van de MIVD zeer geëngageerd zijn, in die zin heb ik hoge verwachtingen van ze.”

Zonder team geen ijsberg

Cobelens is overheidsmanager van het jaar. Dat schept eveneens hoge verwachtingen. “Dat is juist”, voegt Cobelens toe. “Maar iedere officier is

Maak kennis met Generaal-majoor Cobelens

Nieuwe directeur MIVD

manager en mag verwachtingen hebben naar zijn personeel toe en het personeel mag verwachtingen hebben naar hun chef. Het is en blijft echter teamwerk, ik kan dat niet genoeg benadrukken. Als generaal ben je weliswaar het zichtbare topje van de ijsberg, maar zonder team is er geen ijsberg.

Dat neemt overigens niet weg dat ik het leuk vind 'de baas te spelen'. En ik ben nadrukkelijk aanwezig, zowel verbaal als fysiek. Ik hou van mensen, het onderlinge contact vind ik erg belangrijk. Bovendien, als je geen tijd maakt voor je mensen, weet je niet wat er gebeurt in je organisatie. Dus spendeer ik veel tijd aan mijn personeel, ik wil altijd bereikbaar zijn.

Over het algemeen neem ik weinig tijd om beslissingen te nemen, ik heb weinig geduld en hou niet van gezeur. Ik sta weliswaar open voor alles en iedereen, maar kom wel met oplossingen. Ik vind het niet erg om recht tegenover mijn eigen mensen te staan of ze uit te dagen hun standpunten te verdedigen; dan haal je vaak het beste uit je mensen en jezelf en het houdt iedereen scherp. Bovendien maakt dit het draagvlak voor besluiten groter. Maar als het nodig is, kan ook ik mijn oren laten hangen of juist het advies naast me neerleggen. Dat houdt het spannend, aan beide zijden."

"De MIVD is een belangrijke speler bij crisisbeheersingsoperaties, bij het anti-terreur veld. Ik vind dat je sommige goede wapenfeiten best bekend mag maken. De MIVD mag van mij wat transparanter zijn. Iedereen mag toch weten dat je bij de MIVD werkt? Het is een professionele organisatie. En als MIVD 'er mag je best trots zijn op je werk? Dat mogen we wat mij betreft wel wat meer zijn.

Als werkgever kan je daar ook aan bijdragen. Het is belangrijk om met positieve zin naar je werk te kunnen gaan en goed werk te verrichten. En je mag als werkgever best veeleisend zijn, mits je de mensen waardeert en beloont voor hetgeen ze presteren.

Nu we met Defensie naar Uruzgan gaan, is Nederland eigenlijk gepromoveerd tot de eredivisie en zien we ons voor veel uitdagingen gesteld. We zullen met de MIVD nog grotere en betere prestaties moeten leveren. Als dat met de huidige organisatie niet kan, moeten we ervoor zorgen dat we daarop ingesteld raken. Binnenkort komt de onderzoeksgroep Inlichtingen en Veiligheid met haar aanbevelingen. Wellicht blijkt ook daaruit dat we de dienst wat flexibeler kunnen inrichten. Ik denk dat MIVD' ers veranderingsbereid zijn als ze inzien dat dat de organisatie en de manier waarop het werk gedaan kan worden, ten goede komt."

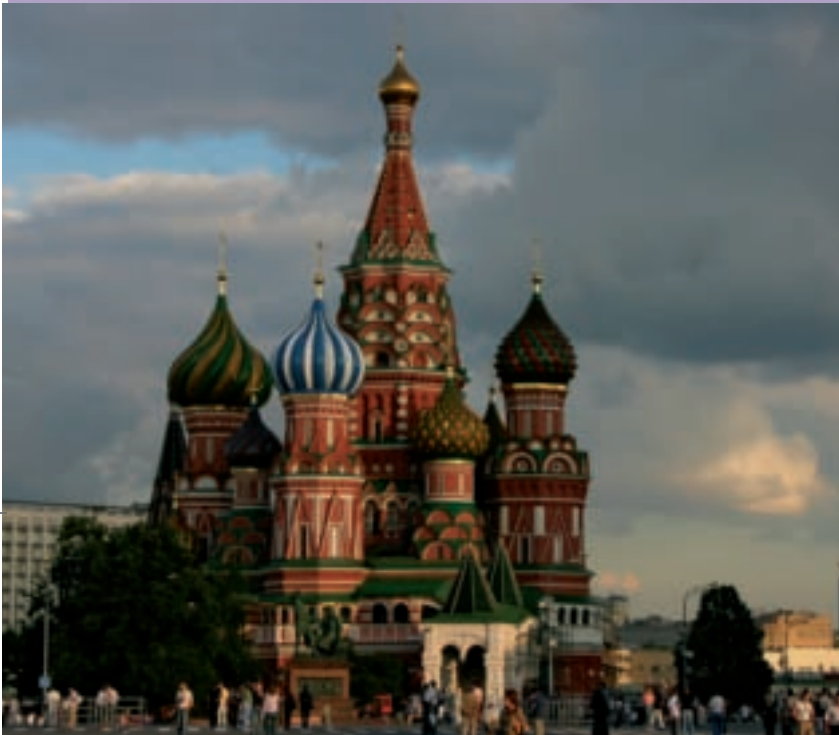
Generaal-majoor Cobelens is stellig over de positie van de MIVD. "Ik denk dat de MIVD op het gebied van terreurbestrijding nog wat meer kan betekenen. De intensievere samenwerking met de AIVD kan daarbij meer mogelijkheden bieden, daar is meer winst uit te halen. Ik zie de AIVD zeker niet als concurrent en ook niet als onze tegenstander. Maar ik ben wel een tegenstander van één Nederlandse inlichtingenorganisatie, ik denk dat dit leidt tot teveel macht binnen één organisatie. Bovendien, een beetje controle uitoefenen op elkaar kan zeker geen kwaad.

Ik verheug me op de komende jaren als Directeur MIVD. We verzamelen en analyseren informatie, maken een inlichtingenproduct voor collega's die tijdens de crisisbeheersingsoperaties in gevaar kunnen komen.

Dat gevaar moeten we tot een minimum trachten te beperken. Het is ook onze taak ervoor te zorgen dat onze collega's heelhuids terugkomen, dat moet hoog in ons vaandel staan."●

MIVD BRENGT JAARVERSLAG

Deze week verschijnt het jaarverslag van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD). Het jaarverslag is de publieke verantwoording van de MIVD over zijn handelswijze in het afgelopen jaar.

De inzet van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) vindt plaats ten behoeve van de nationale veiligheid en in het bijzonder ten behoeve van de Nederlandse krijgsmacht.

De activiteiten van de MIVD concentreerden zich in 2005 op het versterken van de informatiepositie door zowel de nationale als internationale samenwerking te intensiveren. Een goede samenwerking is van essentieel belang bij de inzet van de Nederlandse krijgsmacht bij crisisbeheersingsoperaties. De MIVD heeft een krachtige impuls gegeven aan de samenwerking met daarvoor in aanmerking komende (inter)nationale organisaties, waaronder de partnerdiensten. De MIVD heeft in 2005 samenwerkingsovereenkomsten gesloten met binnen- en buitenlandse inlichtingen- en opsporingsdiensten en met de Immigratie en

NEGENDE UIT

De minister van Defensie stuurt elk jaar vóór 1 mei het openbare jaarverslag van de MIVD aan het parlement en de Commissie van Toezicht. In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de activiteiten en werkzaamheden van het afgelopen jaar en waar mogelijk wordt een vooruitblik gegeven op de onderwerpen waarop de MIVD zich het komende jaar zal gaan richten. Het gerubriceerde jaarverslag wordt aangeboden aan de minister-president, de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer en de Commissie van Toezicht. Het gerubriceerde verslag wordt besproken in het mondeling overleg tussen de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer en de minister van Defensie.●

Naturalisatiedienst. De komende jaren zal de inspanning van de MIVD vooral gericht worden op verder intensiveren van bestaande overeenkomsten.

De MIVD heeft zich het afgelopen jaar gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de ondersteuning aan de krijgsmacht, onder meer door de invoer van het National Intelligence Support Team en het introduceren van een nieuwe analistenopleiding.

Het NIST voorziet in een gecoördineerde en volledig geïntegreerde nationale inlichtingenondersteuning aan een commandant van een uitgezonden eenheid en draagt bij aan een betere informatievoorziening ten behoeve van het normbeeld over het inzetgebied.

Het afgelopen jaar hebben de werkzaamheden van de MIVD in het teken

gestaan van de strijd tegen het internationaal terrorisme. Ontwikkelingen op het gebied van proliferatie van massavernietigingswapens en militaire technologische ontwikkelingen hadden de aandacht van de dienst. De MIVD richtte zich eveneens op de dreiging tegen defensiebelangen van spionage, terroristische groeperingen en links- en rechts-extreme groeperingen.

De MIVD zet ook eigen personeel in bij crisisbeheersingsoperaties. Het MIVD-personeel wordt ingezet als liaison bij internationale staven zowel binnen als buiten de inzetgebieden, of in teams die onderzoek doen op het gebied van inlichtingen- en veiligheidsactiviteiten (contra-inlichtingen) in het inzetgebied. In 2005 heeft de dienst personeel ingezet in Bosnië-Herzegovina, Irak en Afghanistan. Maritieme operaties werden ondersteund in het kader van Operation Enduring Freedom en de Mission de l'Organisation des Nations Unies en République Démocratique du Congo.

Hieronder volgt een niet uitputtend overzicht van enkele aandachtsgebieden van de MIVD.

Balkan

De betrokkenheid en aanwezigheid van de Internationale Gemeenschap op de Balkan zal naar verwachting nog jaren noodzakelijk zijn. De oorzaken hiervan zijn onder meer de verwevenheid van politiek en criminaliteit in de meeste landen en het niet oplossen van interetnische tegenstellingen en corruptie. De situatie op de Balkan is in 2005 nauwelijks gewijzigd ten opzichte van de situatie in 2004.

▶ Azie

De MIVD heeft in 2005 de situatie en de ontwikkelingen in Afghanistan en haar buurlanden op de voet gevolgd. Het economische moderniserings- en hervormingsprogramma van China was in 2005 eveneens onderwerp van aandacht voor de MIVD. Dit gold ook voor de situatie in Indonesië nadat de tsunami in 2004 de nieuwe Indonesische president de mogelijkheden bood om de decennialange confrontatie in Atjeh op te lossen.

Midden-Oosten

Het Midden-Oosten speelt een vooraanstaande rol in het veiligheidsbeleid van het Westen. De aanzienlijke olievoorraden, de brugfunctie richting Centraal-Azië, de strijd tegen het internationale terrorisme, het Israëliisch-Palestijnse vraagstuk, het conflict in Irak en de Iraanse nucleaire problematiek vormen de belangrijkste redenen voor de westerse belangstelling voor het Midden-Oosten. Spanningen in het Midden-Oosten worden veelal veroorzaakt door etnisch-religieuze en sociaal-economische en geopolitieke tegenstellingen. Radicale, islamitische groepen kunnen onder deze omstandigheden rekenen op groeiende steun. De perceptie van een groeiende westerse, met name Amerikaanse, invloed versterkt een anti-westerse ideologie. In de ogen van radicale moslims belichaamt het Westen alle 'moderne' waarden die zij vanuit hun traditionele cultuur verwerpen. Als uitvloeisel van deze opvatting plegen terroristische islamitische groepen aanslagen, bij voorkeur tegen westerse doelen.

Voormalige Sovjetunie

In 2005 is duidelijk geworden dat drastische politieke en economische hervormingen in de verschillende landen van de voormalige Sovjetunie een lange termijn proces zijn. Dit proces wordt beïnvloed door de wens van de Russische Federatie tot behoud van zijn invloed in de betreffende landen. Daarnaast geldt dat de belangen van individuele regionale actoren vaak een remmende werking hebben op de voor toenadering tot het Westen gewenste hervormingen.

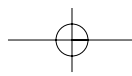
Afrika

Het Nederlandse Afrika beleid gaat ervan uit dat een gezamenlijke inspanning op diplomatiek, ontwikkelingssamenwerking en militair terrein bij de uitvoering van dit beleid nodig is. Bijzondere aandacht gaat uit naar de regio van de Grote Meren (Centraal-Afrika) en de Hoorn van Afrika. Landen in het westen en zuiden van Afrika zijn in toenemende mate aangewezen op internationale steun voor het handhaven van veiligheid en stabiliteit. Er is een structureel Afrika-overleg gestart waarbinnen de mogelijkheden hiertoe worden gezien. Vanuit zijn specifieke expertise levert de MIVD een bijdrage aan dit overleg.

Contra-Inlichtingen

De contra-inlichtingentaak van de MIVD betreft onderzoek naar mogelijke dreigingen tegen Defensie op het gebied van terrorisme, extremisme, spionage en subversie. Voor de MIVD staat hierbij centraal of de veiligheid van de krijgsmacht door organisaties of personen in gevaar wordt gebracht. Als gevolg van een aantal nationale en internationale ontwikkelingen is het belang van de contra-inlichtingentaak in 2005 toegenomen. De MIVD heeft in 2005 voor de uitvoering van de contra-inlichtingentaak extra capaciteit toegewezen gekregen.

Begin maart 2005 kwam een einde aan de aanwezigheid van de Nederlandse troepen in de provincie Muthanna in Irak. De slechte economische situatie en vooral de brandstoftekorten hadden een negatieve invloed op de veiligheid in Muthanna. Doordat de inwoners van Muthanna de Nederlandse troepen hiervoor deels verantwoordelijk hielden, was er een voelbare dreiging tegen de Nederlandse troepen. In 2005 hebben zich met betrekking tot de Nederlandse deelname aan de Stabilization Force in Irak echter nauwelijks incidenten voor gedaan.

De MIVD onderzoekt activiteiten vanuit politiek links geïnspireerde organisaties of personen, die afbreuk doen aan het functioneren van de defensie-organisatie, de defensie-industrie of van militaire bondgenoten in Nederland. De aandacht richt zich met name op individuen en groepen die vernielingsacties uitvoeren tegen defensie-eigendommen om hun onvrede met Defensie of defensiege-relateerde zaken kenbaar te maken.

In 2005 zijn 48 anti-militaristische acties geregistreerd. In 2004 waren dat er 82. De acties werden onder meer uitgevoerd tegen de Vliegbases Volkel en Woensdrecht. Een aantal acties was gericht tegen bedrijven die deelnamen aan bijeenkomsten voor de defensie-industrie in Amsterdam en Den Haag of betrokken waren bij het Joint Strike Fighter project. Lijsten met namen van deze bedrijven werden op internet geplaatst of via een brochure verspreid door een collectief genaamd "Onkruid steungroep". Deze groepering stelt zich ten doel Onkruid-acties en anti-militaristisch activisme in het algemeen te promoten en te ondersteunen.

In 2005 hebben verschijningsvormen van rechts-extremisme zich binnen Defensie in beperkte mate voorgedaan. In vergelijking met 2004 was er een lichte stijging van het aantal meldingen. Enkele meldingen hadden betrekking op het bekladden van defensie-objecten met runentekens, nazi-symbolen, discriminerende teksten en leuzen. Een klein deel van de meldingen had betrekking op personen die gelieerd zijn of steun geven aan rechts-extremistische organisaties. Het grootste deel van de meldingen had betrekking op personen die zich zouden hebben schuldig gemaakt aan (vermeend) rechts-extremistische uitlatingen en gedragingen. Hierbij wordt aangetekend dat niet alle gedragingen, die onder de noemer rechts-extremisme worden gemeld, ook als zodanig in politieke of ideologische zin dienen te worden aangemerkt. Uit onderzoek blijkt dat er soms sprake is van ongewenst gedrag zoals misplaatste humor, ruwe opleidingsmethoden, machogedrag of ander wangedrag. Als door de MIVD onderkende ongewenste gedragingen mogelijkwerwijs strafbare feiten opleveren, wordt de Koninklijke Marechaussee of het Openbaar Ministerie geïnformeerd.

De MIVD voert veiligheidsonderzoeken uit naar (aspirant) vertrouwensfunctionarissen bij het Ministerie van Defensie. Alle militaire functies en 80% van de burgerfuncties bij het Ministerie van Defensie zijn zogenoemde vertrouwens-

functies. In 2005 werd naar circa 7.000 sollicitanten een veiligheidsonderzoek ingesteld. Voor 2006 wordt het totale aanbod aan veiligheidsonderzoeken geschat op circa 35.000.

Bedrijfsvoering

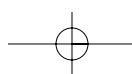
Een doelstelling van de MIVD is om de komende jaren meer evenwicht te realiseren tussen ambities, taken en middelen. In 2005 zijn de eerste stappen gezet voor het inrichten van programmamanagement, zodat de relatie tussen MIVD-brede projecten en de bedrijfsdoelstellingen in de besturing meer aandacht krijgt.

De formatie van de MIVD bestaat per 1 januari 2006 uit 744 formatieplaatsen. In 2006 wordt de MIVD uitgebreid met 28 functies ten behoeve van terrorismebestrijding. Het reorganisatieplan hiervoor is in 2005 uitgewerkt en was begin 2006 gereed voor besluitvorming.

Binnen de MIVD zijn circa 200 militairen geplaatst op functies die voor uitzending in aanmerking kunnen komen. Jaarlijks worden circa 75 militairen van de MIVD uitgezonden. Dit leidt tot een aanzienlijke uitzenddruk, waardoor specialisten regelmatig moeten worden onttrokken aan het productieproces. De uitzenddruk was in 2005 hoog. Voor 2006 is de verwachting dat de uitzenddruk hoog blijft.

Verwachting 2006

De MIVD richt in 2006 de inlichtingeninspanning onder meer op het ondersteunen van de krijgsmacht bij het uitvoeren van crisisbeheersingsoperaties in het kader van de International Stabilisation and Assistance Force en de Operatie Enduring Freedom in Afghanistan. De inlichtingeninspanning is daarbij gericht op het ondersteunen van het Nederlandse Provincial Reconstruction Team in de provincie Baghlan en de Nederlandse presenties in Kabul en Kandahar. De Nederlandse betrokkenheid bij de door de NAVO geleide inzet in Afghanistan van een Provincial Reconstruction Team in de provincie Uruzgan is reden de ontwikkelingen aldaar ook nauwgezet te volgen. De situatie op de Balkan zal in 2006 door de MIVD worden gevolgd vanwege de Nederlandse bijdrage aan de crisisbeheersingsoperaties European Union Force in Bosnië-Herzegovina en Kosovo Force in Kosovo. In Afrika richt de inspanning van de MIVD zich op het Grote Merengebied, Sudan en de Hoorn van Afrika. In Indonesië zal onder meer de situatie in Atjeh, met het oog op de Aceh Monitoring Mission, ook in 2006 worden gevolgd. Daarnaast zullen het Midden-Oosten, Centraal Azië en het Caraïbisch gebied evenals thema's als terrorismebestrijding, proliferatie van massavernietigingswapens en extremisme binnen de krijgsmacht ook in 2006 onverminderd de aandacht van de MIVD behouden.●

NAVO inlichtingen van 'Need

Sinds de val van de Berlijnse muur en de ontbinding van de Sovjet Unie is de wereld drastisch veranderd. Veel nationale en internationale incidenten hebben gezorgd voor nieuwe en veelal onvoorziene veiligheidsdreigingen. Internationaal terrorisme, georganiseerde misdaad, militaire conflicten en veel internationale vredesmissies zorgen voor een nieuw tijdperk; dat van na de Koude Oorlog.

door: Brigade-generaal H.M. van Lent en Kapitein J.P. Jansen

De NAVO is betrokken bij een grote verscheidenheid aan operaties. Meer dan 30.000 militairen zijn op dit moment ontplooid. We verwachten dat dit aantal dit jaar nog gaat toenemen met onder andere de NAVO uitbreiding in Afghanistan en de Nederlandse bijdrage hieraan.

Asymmetrische en transnationale dreigingen hebben onmiskenbaar ingrijpende gevolgen voor de inlichtingenwereld. Om het hoofd te kunnen bieden aan actuele dreigingen, is het noodzakelijk meer en meer informatie en inlichtingen gestructureerd en veilig te delen. Niet alleen tussen militaire inlichtingendiensten maar ook met diverse departementen, agentschappen en veiligheidsorganisaties zoals de NAVO.

SHAPE J2 MISSION STATEMENT

SHAPE J2 provides comprehensive advice to Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) and Allied Command Operations (ACO) on Intelligence, Counter-Intelligence, Security and Geospatial issues. J2 directs and oversees all functional areas activities across ACO at all levels of command, and supports the full spectrum of NATO operations including, if directed, EU operations in accordance with the Berlin Plus Agreement.

J2 manages the intelligence production within ACO, maintains staff responsibility and supervision for counter-intelligence and security within ACO, provides Geospatial support to NATO, and provides J2 inputs to studies, plans and assessments supporting SACEUR's priorities.

SHAPE J2 maintains liaison with Nations, NATO International Staff and NATO International Military Staff, Allied Command Transformation, Subordinate Commands and other organisations.●

Inlichtingenondersteuning voor alle NAVO operaties!

Als Assistant Chief Of Staff (ACOS) J2 op SHAPE, ben ik verantwoordelijk voor de inlichtingenondersteuning van alle NAVO operaties, inclusief de NATO Response Force (NRF), die allen vallen onder het Allied Command Operations (ACO).

Maar hoe is deze inlichtingenondersteuning van de NAVO geregeld? Wat kan Nederland hieraan bijdragen? Dit zijn vragen die mij regelmatig worden gesteld.

Brigade-generaal H.M. Van Lent

Allereerst is het goed te weten dat de NAVO geen eigen 'inlichtingendienst' heeft; de J2 is derhalve geheel afhankelijk van de inbreng door de NAVO landen. Deze landen leveren zowel het personeel voor de diverse NAVO staven als de inlichtingeneenheden die de operaties van de NAVO ondersteunen. Bij de huidige omvang en diversiteit van NAVO-operaties neemt de inlichtingenbehoefte op velerlei gebied steeds meer toe.

Landen als Nederland, die substantieel bijdragen aan de NRF hebben natuurlijk belang bij het welslagen van een missie. Een goede inlichtingenvoorziening is daarbij

uitermate belangrijk. Dit begint al in de voorbereidende fase van de missie, een NRF kan immers worden ingezet binnen vijf tot dertig dagen na de besluitvorming. Daarvoor zijn vroegtijdige en complete inlichtingen nodig, niet alleen over de militaire situatie, maar ook over medische aspecten, over milieu, terrein en weer, en niet in de laatste plaats over de veiligheidssituatie in het inzetgebied en de gebieden daaromheen. De recente inzet van de NRF-elementen in Pakistan heeft het belang hiervan opnieuw bewezen. De eerste eenheden van deze NRF missie waren namelijk al zeer snel aanwezig in het operatiegebied (ook de Nederlandse militairen). De inlichtingenondersteuning voor de militaire eenheden, die veel moesten samenwerken met niet-militaire organisaties, was een succes.

Gelukkig kan NAVO zich voorstaan op een goede samenwerking met de inlichtingendiensten van de NAVO landen. Naast de 'National Intelligence Cells'

‘Need to Know’ naar ‘Need to Share’!

Militairen in gesprek met recent teruggekeerde bewoners

(NICs) bij de diverse operationele NAVO hoofdkwartieren heeft de NAVO toegang tot militaire inlichtingendiensten via systemen als BICES en LOCE. Ook de MIVD is voor SHAPE J2 een uitermate waardevolle partner. Wellicht ten overvloede wil ik aangeven hoe belangrijk het is om, met inachtneming van de prioriteiten van het desbetreffende land, (toch) zoveel mogelijk informatie en inlichtingen met NAVO te delen, zodat de NAVO snel en doeltreffend kan reageren op de verschillende crises. NAVO landen beschikken over informatie en inlichtingen die veelal voortkomen uit eigen specifieke nationale belangen en verbintenissen. Het is echter gebruikelijk dat ieder land maatregelen treft om haar eigen inlichtingenbronnen en methodes te beschermen. Om toch maximaal aan de NAVO te kunnen bijdragen moeten landen zich bewust zijn van het volledige scala aan ‘NAVO’s Intelligence Requirements’ als wordt besloten wat wel of niet kan worden vrijgegeven aan NAVO.

Het ‘Intelligence Fusion Centre’

Generaal Jones, Supreme Allied commander Europe (SACEUR), is verantwoordelijk voor de ‘Command and Control’ van alle ‘Allied Forces’. Dit behelst de totale regie voor de operationele planning en de uitvoering van NAVO missies, inclusief ‘Combined Joint Task Force Operations’, en ‘NATO Response Force Operations’, waartoe ook de ‘Non-combatant Evacuation’ en ‘Disaster Relief Operations’ behoren.

Als ‘Strategic Commander for Operations’ geeft SACEUR in zijn militair advies aan het Militair Comité een grondige analyse voor iedere te beschouwen NAVO operatie en doet hij voorstellen voor de bijbehorende troepenorganisatie. Het onderkennen en analyseren van mogelijke crises buiten de traditionele ‘Area of Responsibility’ (AOR) van de NAVO is hierbij van cruciaal belang. Helaas voorziet de NAVO commandostructuur organiek niet in de capaciteit die hiervoor benodigd is.

Gelukkig kwamen de Verenigde Staten in 2004 met een initiatief om

Links: Patrouille op de markt van Pol-e-Khomri

Special Forces opereren in een woestijnachtig gebied in de buurt van Kandahar

SACEUR te ondersteunen met ‘multinational fused intelligence’ en boden aan een organisatie op te zetten die dit maatwerk kan leveren, het zogenaamde ‘Intelligence Fusion Centre’ (IFC). Het wordt gehuisvest in Molesworth (Verenigd Koninkrijk) waar ook het Amerikaanse Joint Analysis Centre is gevestigd. Samen met USEUCOM heeft SHAPE inhoud gegeven aan de rol, missie en functionaliteit van het IFC, met inachtneming van de strategische en operationele inlichtingenbehoeften voor planning en uitvoering van door de NAVO geleide operaties (zoals de NRF). Het IFC werkt uitsluitend voor de NAVO en SHAPE J2 is geheel verantwoordelijk voor het aansturen van de inlichtingenproductie van het IFC. Op 13 december 2005 heeft het NAVO Militair Comité haar goedkeuring gegeven aan dit initiatief.

De Verenigde Staten hebben toegezegd het merendeel van de kosten voor de oprichting van het IFC te dragen, inclusief een uitgebreide training, infrastructuur en uitrusting. Het IFC wordt een flexibele organisatie die voor een actueel beeld kan zorgen zodra een crisis dreigt. Zeven dagen per week en 24 uur per dag zal er voldoende analytische ondersteuning zijn zodat de ‘Requests For Information’ (RFI) op tijd worden beantwoord. Het IFC verzorgt diepgaande analyses met gebruikmaking van alle ter beschikking staande bronnen en ondersteunt daarmee de strategische en operationele planning en de ontplooiing van een operatie. Het IFC wordt het centrum, waarin nationale inlichtingen vanuit de NAVO landen worden verzameld en vervolgens worden geanalyseerd tot ‘Actionable Intelligence’ voor SACEUR, de Joint Forces Commands (in Brunssum en Napels) en het Joint Command (in Lissabon).

IFC MISSION STATEMENT

Provide SACEUR and subordinate commanders of ACO with timely, effective, full-spectrum network enabled intelligence in support of planning and execution of NRF, CJTF and additional intelligence support to other NATO Operations.●

Patrouille in Travnik

Tijdens een stop op weg naar Suica

► Kans niet laten liggen

De 'Initial Operational Capability' (IOC) van het IFC is gepland voor medio 2006. Om een inzet van de NRF met accurate inlichtingen te kunnen ondersteunen wordt gestreefd naar een personeelssterkte van 60 Amerikanen en 30 personen uit overige NAVO landen, wat in een later stadium wordt uitgebreid naar 90 Amerikanen en 70 personen uit de overige NAVO landen. De precieze relatie tussen het IFC, de 'Framework Nation' (VS), de 'Host Nation' (Verenigd Koninkrijk) en andere deelnemende landen wordt nu uitgewerkt.

Het is belangrijk dat alle NAVO landen deelnemen aan het IFC, alleen hierdoor wordt immers een duidelijke fusie van inlichtingen en informatie mogelijk. Dit leidt tot een meerwaarde van het inlichtingenproduct van de NAVO ten opzichte van de afzonderlijke nationale inputs. Alle producten zullen overigens met alle NAVO landen worden gedeeld. De meeste NAVO landen hebben de potentie van het IFC al onderkend en tijdens de manning conference in januari hebben 22 landen al geboden op meer dan 100 IFC functies. Het is een investering die zich snel terugverdient. Ik ondersteun het IFC initiatief van harte. Derhalve aarzel ik niet om dit initiatief ook in Nederland krachtig aan te bevelen. Ik denk dat het gewenst is ook met minimaal één Nederlandse officier deel te nemen aan het IFC.

Joint Information & Analysis Centre

Een heel ander initiatief om de inlichtingondersteuning aan NAVO operaties te verbeteren is het 'Joint Information & Analysis Centre' (JIAC) van het Joint Forces Command (JFC) in Napels. Dit initiatief voorziet in de behoefte aan een brede informatie-uitwisseling, die is voortgekomen uit de 'Counter-Terrorism' operatie 'Active Endeavour' in de Middellandse Zee.

Het principe van de JIAC is om alle mogelijke, dus ook niet-militaire, bronnen van informatie te bundelen om zo transnationale dreigingen in de regio (zoals terrorisme, verspreiding van massavernietigingswapens en georganiseerde misdaad) beter het hoofd te kunnen bieden. Dit vereist dat traditionele grenzen tussen interne en externe veiligheid worden overschreden. Op de eerste plaats zijn de NAVO landen actief benaderd hun informatie vanuit militaire en civiele (inclusief justitie) kanalen te delen, om zo een compleet beeld te krijgen van hetgeen zich afspeelt op de Balkan en de Middellandse Zee.

Daarnaast wil het JIAC ook internationale organisaties zoals de Verenigde Naties, de Europese Unie en de Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) vragen een bijdrage te leveren, evenals landen waarmee de NAVO al samenwerkt in het kader van de Partnership for Peace (PfP), de Mediterranean Dialogue (MD) en het Istanbul Cooperation Initiative (ICI).

En niet in de laatste plaats wordt samenwerking gezocht met commerciële

bureaus of agentschappen op het gebied van economische controle, douane, opsporing en justitie en vliegveld- en havenautoriteiten. Het JIAC is te vergelijken met een 'beursvloer', waar militaire en civiele autoriteiten uit verschillende landen, departementen en agentschappen een breed scala aan informatie kunnen 'verhandelen'.

Het oogmerk is het delen van informatie om terrorisme met succes te kunnen bestrijden. Het concept is grensoverschrijdend en daarom niet onomstreden. Feit blijft dan ook dat de NAVO niet voor alle aspecten van een dergelijke operatie de 'executive power' kan of wil zijn; bijvoorbeeld wanneer het gaat over handhaving van de wet. Dit blijft voorbehouden aan nationale en internationale opsporingsorganisaties. Wel kan de NAVO een ondersteuning bieden, ook op het gebied van informatie-uitwisseling.

Wereldwijde focus

De wereld is veranderd en SACEUR en Allied Command Operations hebben slagvaardig gereageerd om aan een immer groter wordende inlichtingenbehoefte met wereldwijde focus te voldoen. Een nieuwe organisatie als het IFC zal als geen ander in staat zijn om nationaal aangeleverde inlichtingen te fuseren tot een accuraat en tijdig product voor de NAVO, dat tevens beschikbaar zal zijn voor de individuele NAVO landen. Een tweede initiatief betreft de 'grensoverschrijdende' informatie-uitwisseling via het JIAC, waarover binnenkort wordt besloten. Het IFC wordt nu geïmplementeerd en het is van het allergrootste belang dat alle NAVO landen daaraan bijdragen met personeel en inlichtingen, ook Nederland. Onze Alliantie verdient niets beters, ik reken op de steun van de MIVD.●

Marineschip passeert een dhow, een lokaal type vissersbootje.

Goed geoefende en inzetbare BHV'ers kunnen mensenlevens redden

Dit jaar zijn de bedrijfshulpverleningsgratificaties weer uitgereikt.

Deze gratificaties komen niet zomaar uit de lucht vallen, maar worden jaarlijks toegekend volgens de 'Regeling toelage bedrijfshulpverlening (BHV) en toelage eerste medische bijstand Defensiepersoneel'.

Zo zijn er diverse BHV-taken te onderscheiden. Iemand kan naast BHV'er 'ademblucht' ook EHBO'er, groepsleider of coördinator BHV zijn. Afhankelijk van welke taak of taken een BHV'er vervult, worden naast een standaardbedrag speciaal daarvoor bestemde toelages toegekend (Red. De exacte regeling op het gebied van BHV kunt u raadplegen op het intranet). Uit de hoogte van deze toelages spreekt een duidelijke waardering voor de tijd en inzet die BHV'ers besteden aan de veiligheid van mens en materieel.

Maar ook voor hun bereidheid om zich onder moeilijke omstandigheden in te zetten voor hun collega's. Om dit te kunnen doen, moeten zij minstens maandelijks, zo niet wekelijks hun BHV-vaardigheden bijhouden.

Het is dan ook in ieders belang dat BHV'ers goed geoefend zijn in de taken die tijdens calamiteiten moeten worden uitgevoerd. Een goede voorbereiding geeft in situaties van stress de beste garantie dat taken goed worden uitgevoerd. Daarom is het voor het BHV-personeel van belang dat zij kunnen oefenen in een omgeving die de daadwerkelijke scenario's het beste benadert. Zo beschikt de Bestuursstaf over een aantal oefenlocaties waar BHV'ers zo realistisch mogelijk worden geconfronteerd met getrainde LOTUS-slachtoffers (mensen van de LOTUS stichting die acteren als slachtoffers) en waarbij reddingsacties of bluswerkzaamheden ernstig worden bemoeilijkt door veel geluid, rook en echt vuur.

Op 22 en 23 maart jl. vond zo'n praktijktraining plaats bij de firma RICAS te Heerenveen. De MIVD heeft met de gehele BHV-brandweerploeg (BHV'ers 'ademblucht') deelgenomen aan deze training. In Heerenveen vond een gedeelte van het programma plaats in een op het oefenterrein geparkeerde coaster. Dit schip met haar kleine kamers, krappe doorgangen en machinekamer bood, zeker in rook en duisternis, goede trainingsmogelijkheden op het gebied van het gebruik van ademblucht, bluswerk en het redden van slachtoffers. Ook werd bijzondere aandacht besteed aan Backdraft- en Flashovertraining, waarbij de deelnemers werden geoefend in het signaleren van diverse vormen van vuurdreiging en hiermee ook daadwerkelijk werden geconfronteerd.

Naast BHV'ers 'ademblucht', EHBO'ers, groepsleiders of een BHV-coördinator zijn er ook BHV-ontruimers. Deze categorie is minder zwaar belast. Voor BHV-ontruimers volstaat een training van vier uur en een korte jaarlijkse 'update'. Aangezien er hierdoor geen sprake is van een bijzondere mate van belasting bestaat voor BHV-ontruimers geen toelageregeling. Omdat deze ontruimers zich toch inzetten voor de veiligheid van hun collega's maar hier niet voor worden beloond middels de bestaande regelingen heeft de directeur MIVD besloten om hen zelf een waardering te geven voor hun inzet en bereidheid (zie pagina 24 in deze Ingelicht). Goed geoefende en inzetbare BHV'ers kunnen tenslotte mensenlevens redden.●

ONTWIKKELFASE HTI

Zoals u in Ingelicht nummer 6 2005 heeft gelezen, is het project Herinrichting Technische Infrastructuur (HTI) opgedeeld in een aantal fasen. Inmiddels is de architectuurfase afgerond en is de ontwikkelingsfase begin april van start gegaan. In deze fase worden de onderdelen van de technische infrastructuur ontworpen en gebouwd. Daarna worden deze onderdelen getest en vervolgens samengevoegd tot één geheel. Om dit te bewerkstelligen heeft het project HTI zes ontwikkelaars, één tester en één integrator aangesteld. Deze acht nieuwe medewerkers zijn verspreid over drie teams; het realisatieteam, het integratieteam en het test & acceptatie team. Uiteindelijk zullen nog één ontwikkelaar voor de e-mailomgeving en één specialist, die zich zal bezighouden met identity management en rolgebaseerde autorisatie, zich bij het projectteam aansluiten.

Theo Woolderink, Projectmanager HTI vertelt: "Gedurende de ontwikkelingsfase zijn deze teams actief binnen het project. Om de nieuwe medewerkers een goede start te laten maken, hebben wij op 29 en 30 maart jl. een kick-off georganiseerd. De doelstelling van de kick-off was tweeledig. Enerzijds, het kennis laten maken met de MIVD en het project in zijn algemeenheid. Anderzijds, dieper ingaan op de technische aspecten van het project. Zo stonden de eerste dag onder andere een veiligheidsbriefing en een algemene presentatie over de MIVD op het programma. Ook hebben de nieuwe medewerkers kennis gemaakt met het kwaliteitssysteem dat kenmerkend is voor de aanpak van het project. 's Avonds heeft het nieuwe team op een informele wijze verder met elkaar kennis gemaakt. De tweede dag stond in het teken van techniek. Toen zijn de conceptuele, logische en de technische architectuur van de nieuwe infrastructuur aan bod gekomen. In de logische architectuur wordt er vanuit verschillende invalshoeken een vertaling gemaakt van de concepten. Daarnaast is er bijzondere aandacht besteed aan de veiligheidszaken rondom het project. De tweede dag is afgesloten met een demonstratie van de producten, die op dit moment getoetst worden in de Proof of Concept (PoC). De PoC fungeert als proeftuin waarin

de meest essentiële producten, die zijn opgenomen in de architectuur, worden getoetst."

Kick-off

De redactie van Ingelicht is benieuwd hoe de nieuwe medewerkers de kick-off hebben ervaren. Hun algemene indruk is dat het twee zeer informatieve dagen waren en daarbij tevens een prettige manier om elkaar beter te leren kennen. Ook hebben ze vanaf het begin meteen een goed veiligheidsbewustzijn gekregen. Daarnaast heeft iedereen meteen kennis gemaakt met de nieuwe producten, die nu in de PoC worden beproefd. Kortom, de kick-off was een goede manier om iedereen vanaf het eerste moment betrokken te laten zijn bij het project.

Om de nieuwe medewerkers aan u voor te stellen, heeft de redactie hen gevraagd wie ze zijn en wat tot op heden hun ervaringen met de MIVD en het project zijn.

Ilja Knemeijer is packaging specialist en omschrijft zichzelf als vrolijk, open en eerlijk. Hij is getrouwd en heeft twee kinderen. In zijn vrije tijd doet Ilja aan fotografie. Ilja werkt voor een detachings- en consultancybureau. Hiervoor heeft hij een

HTI-team 'compleet' (op deze foto ontbreken Ilja Knemeijer en André Hooi)

project gedaan bij de politie in Utrecht. Ilja licht toe: "In dit project heb ik me vooral bezig gehouden met een pakket dat het mogelijk maakt om applicaties virtueel te installeren op een werkstation. Dit heb ik niet alleen

landelijk opgezet bij de politie, maar dit heb ik ook voor een ander bedrijf geïntroduceerd in Europa." Ilja is werkzaam in het realisatieteam en zorgt ervoor dat de juiste applicaties zoals bijvoorbeeld Word en

VAN START

(André Hooijmans)

de calculator bij alle medewerkers op het werkstation aanwezig zijn. Ilja vindt het een uitdaging om alle applicaties virtueel aan te bieden.

Bianca Bijl is database specialist voor het HTI project. Dit betekent dat Bianca de onderdelen ontwerpt en bouwt die zijn gericht op gegevensopslag. Bianca is werkzaam in het realisatieteam van

het project. Bianca vertelt: "Ik ben 40 jaar en ik heb twee kinderen. In mijn vrije tijd rijd ik paard, lees ik veel en doe aan tui-nieren." Voorheen werkte Bianca als ICT-beheerder op Bureau Productie Beheer binnen de MIVD. Als het project HTI is afgerond zal ze weer terugkeren in haar oude functie van ICT-beheerder.

Edwin Schoonheim is application specialist en karakteriseert

zichzelf als leergierig en enthousiast. Hij is getrouwd en heeft een dochtertje van zeven weken. In zijn vrije tijd vliegt hij met modelhelikopters, speelt squash en golft. Edwin heeft voor deze opdracht bij DTO gewerkt en is een specialist op het gebied van een aantal softwareproducten. Met het centraal beschikbaar stellen van applicaties heeft Edwin al veel ervaring. Daarnaast heeft hij onder andere projecten gedaan bij het Ministerie van VROM en het IJsselland ziekenhuis. Edwin is werkzaam in het realisatieteam en verzorgt samen met Ilja de applicaties. Edwin zegt: "In het begin moest ik wel wennen aan alle regels, maar het bevalt me goed bij de MIVD. Daarnaast heb ik bij project HTI de mogelijkheid om kennis te maken met de nieuwste technieken en dit vind ik erg interessant."

Hesther Noordegraaf is netwerk-specialist. Hesther licht toe: "Ik ontwerp een netwerk. Dit betekent dat ik de bekabeling en apparatuur uitzoek en bedenk hoe deze met elkaar verbonden kunnen worden, zodat de diensten die het rekencentrum aanbiedt optimaal beschikbaar zijn voor de medewerkers." Hesther is 33 jaar, is getrouwd en heeft een zoon-tje van 15 maanden. Ze omschrijft zichzelf als een nauwkeurig en bescheiden persoon. Hesther werkt op detachingsbasis als deskundige in projecten op het gebied van netwerk- en beveiligingsinfrastructuur. Ze heeft onder andere bij de politie de basis van een nieuwe infrastructuur gerealiseerd. Hesther werkt in het realisatieteam.

Hesther zegt: "Mijn motivatie om voor dit project te kiezen, is de ervaring die ik op dit gebied heb. Het beveiligingsaspect en Defensie als organisatie verschillen met mijn vorige projecten en dit zie ik als een uitdaging. Toen ik voor het eerst het pand van de MIVD binnenstapte, had ik echt een 'Alice in wonderland' idee."

Johan Baukema is systems management specialist. Dit betekent dat Johan beheerproducten ontwerpt en implementeert, zodat beheerders de nieuwe werkstations en servers optimaal kunnen beheren. Johan is 37 jaar, is getrouwd en heeft drie kinderen. Hij omschrijft zichzelf als een rustig, betrouwbaar en eerlijk persoon. Vóór het HTI

project heeft hij een groot project bij de Uitvoering Werknemers Verzekeringen gedaan waarbij 40.000 werkstations zijn gemigreerd. Johan vertelt: "De producten waar HTI voor gekozen heeft, passen goed in mijn straatje. Daarnaast vind ik het prettig om in teamverband te werken."

Johan is werkzaam in het realisatieteam. Toen Johan voor het eerst bij de MIVD binnenstapte, dacht hij meteen terug aan de tijd waarin hij dienstplicht had. Alles is erg herkenbaar voor hem en hij vindt de hoge mate van beveiliging noodzakelijk voor een organisatie als de MIVD.

Peter Strik is besturingssysteem specialist.

Peter ontwerpt en zorgt voor de uitrol van het basis raamwerk van het besturingssysteem voor de werkstations en de servers. Hij omschrijft zichzelf als leergierig, geduldig en gemakkelijk in de omgang. Hij is getrouwd en heeft twee kinderen. Hiervoor heeft hij bij het Ministerie van VROM gewerkt. Peter werkt in het realisatieteam en werkt

vooral met een softwareproduct waarmee je automatisch systemen kan uitrollen. Peter zegt: "De uitdaging van dit project ligt voor mij vooral in de applicaties die gebruikt worden en de wijze waarop alles gestructureerd wordt binnen de MIVD. Vergelijken met de projecten die ik hiervoor heb gedaan, vind ik het prettig dat binnen het project HTI een hoge mate van structureel werken centraal staat. Mijn eerste indruk van de MIVD, is dat alles strak geregeld is."

Mark van Prooijen is de integrator binnen het project HTI. Dit betekent dat Mark de gebouwde onderdelen van de ontwikkelaars op elkaar afstemt en ervoor zorgt dat de integrale werking van de ontwor-

pen onderdelen is gewaarborgd. Voor dit project heeft hij voornamelijk in het bankwezen gewerkt aan projecten waarbij de infrastructuur vervangen moest worden. Tevens heeft hij een nieuwe infrastructuur voor de politie opgezet. Zijn motivatie voor dit project zijn de technische uitdagingen, de veiligheidseisen en de nieuwe producten. Mark is werkzaam in het integratieteam. Mark vertelt: "Ik ben 42 jaar en ik ben getrouwd. Ik omschrijf mezelf als een nauwkeurig en eerlijk persoon. In mijn vrije tijd duik ik en hou van motorrijden."

André Hooijmans is de tester binnen het project HTI. André zorgt ervoor dat alle ontwikkelde onderdelen van de infrastructuur afzonderlijk en in samenhang van elkaar worden getest. André is 33 jaar en heeft een zoon van tweeënhalf jaar. Hij is sinds zes jaar werkzaam als tester. Voorheen werkte hij als programmeur in de testsector. André zegt: "Mijn motivatie om bij HTI te komen werken, is dat het een uitdagend project is om in zijn geheel te testen en op te zetten. Hierbij krijg ik de gelegenheid om vanaf het begin tot het einde iets op te bouwen en te automatiseren." Op basis van de acceptatiecriteria en de requirements die de organisatie aanlevert, stelt André een master

testplan op. André is werkzaam in het test & acceptatieteam en zal tevens fungeren als testcoördinator. André voegt toe: "Ik heb tot op heden de MIVD als zeer positief ervaren. Het is een strikte organisatie met veel regels, maar daar heb ik totaal geen moeite mee." André omschrijft zichzelf als eerlijk en praktisch. In zijn vrije tijd gaat André graag op pad met zijn zoon.

Waar alle nieuwe medewerkers het over eens zijn, is dat er een speciale uitdaging in het project HTI zit, in de vorm van de hoge mate van beveiliging die moet worden toegepast in de nieuwe infrastructuur.

Deze extra uitdaging wordt gevormd door de gestelde veiligheidseisen, die anders zijn dan bij andere organisaties en projecten. "Kortom, de MIVD is een bijzondere organisatie en het project HTI geeft me veel nieuwe uitdagingen," vindt Johan. "Ik heb dan ook enorm veel zin om aan de slag te gaan met het ontwikkelen en opbouwen van de nieuwe technische infrastructuur." ●

Bureau Plannen en Begroting onder de loep

André Lindeboom is sinds juni 2005 hoofd van het Bureau Plannen en Begroting (BPB) van de Afdeling Planning en Control (AP&C). Samen met Jeffrey Mullenders, medewerker Plannen en Begroting, draagt hij zorg voor een sluitende plannings- en begrotingscyclus. André licht toe: "De begroting van de MIVD wordt opgesteld op basis van het jaarplan MIVD. Dit jaarplan MIVD is weer een afgeleide van het Defensieplan. Het Defensieplan beslaat een periode van zeven jaar en wordt jaarlijks bijgesteld. Zo hebben we voor de komende periode het Defensieplan van 2006-2013. Als MIVD stellen we uiteraard ons eigen jaarplan op. Dit plan beslaat een periode van vijf jaar en wordt ook jaarlijks bijgesteld. De tijdspanne van de MIVD begroting loopt hier synchron aan."

André vertelt verder: "Elk jaar in september of oktober ontvangen de afdelingen binnen de MIVD een begrotingsaanschrijving vanuit AP&C. De afdelingen dienen dan aan te geven wat zij, waaraan, verwachten uit te geven. Al deze begrotingen beoordelen wij en verwerken deze tot een totale MIVD begroting. Ons bureau staat dus aan het begin van het plannings- en controlproces. Daarnaast komen alle Aanvragen tot Verwerving (ATV's) hier binnen. Wanneer het kleine aanschaffen betreft, sturen we het door naar Bureau Budgetbeheer (zie Ingelicht nummer 7 2005) om het verweringsproces in gang te zetten. Echter, als het om meer complexe aanbestedingen gaat, dan sturen we de ATV door naar de projectcontrollers van Bureau Beleid en Control (zie Ingelicht nummer 1 2006). Zij kunnen de aanvraag dan verder checken op doelmatigheid en rechtmatigheid. Nadat de projectcontrollers hun werk hebben gedaan, volgt BPB de realisatie om in de gaten te houden of de geplande

EEN SLUITENDE BEGROTING STAAT BIJ ONS CENTRAAL

Jeffrey Mullenders (links)
en André Lindeboom

aanbesteding binnen het betreffende begrotingsjaar wordt afgerond. Zo niet, dan dienen wij in de begroting te kijken of er ruimte is om de aanbesteding door te schuiven naar het volgende begrotingsjaar. Ook kan het zijn dat er onverwachte aanbestedingen gedaan moeten worden. Dan kijken wij of er in dat jaar extra geld beschikbaar is door bijvoorbeeld projecten die vertraging oplopen.” André vervolgt zijn verhaal: “Naast het opstellen van de begroting, de controle hierover en het monitoren van het ATV-proces draagt BPB ook zorg voor de rapportage over de begroting. Het is uiteindelijk onze taak om ervoor te zorgen dat alles aan het eind weer op nul uitkomt. Zoals ik net zei, kunnen er natuurlijk wijzigingen optreden in de begroting. Twee keer per jaar hebben we dan ook de mogelijkheid om wijzigingen door te voeren. Deze wijzigingen worden dan vastgelegd in een zogenaamde Suppletoire Wet. Deze wijzigingen op de vastgestelde begroting kunnen we elk jaar in april en oktober indienen bij de Bestuursstaf, zodat zij deze wijzigingen weer kunnen meenemen in de defensiebrede Suppletoire Wet. Deze wordt in mei en november vastgesteld.”

Tool

AP&C maakt gebruik van een tool, te weten: Van Plan Voornemen Tot Realisatie (VPTR). “BPB gebruikt deze tool om de ATV's die we binnen krijgen te koppelen aan de begroting,” vertelt André. “Ofwel, de behoeftes worden in dit systeem gekoppeld aan de pot met geld. Op deze manier kunnen we van elke behoefte zien wat de status is.” André licht toe: “Voor het goedkeuren en in gang zetten van

nieuwe aanbestedingen, de zogenaamde investeringsbudgetten, is de Directie Materieel Organisatie (DMO) ons aanspreekpunt. Voor wat betreft de exploitatiegoederen doen we zaken met de Directie Planning en Control van de Bestuursstaf. De daadwerkelijke verwerving wordt door de Directie Facilitaire Zaken (DFZ) gedaan.” Als redactie zijn we benieuwd hoe de samenwerking met deze directies verloopt. André vervolgt zijn verhaal: “De Bestuursstaf begeeft zich in een politieke omgeving en acteert op politiek niveau, terwijl de MIVD toch overwegend een operationeel bedrijf is. Deze verschillende belangen botsen wel eens. De Defensie Materieel Organisatie is daarentegen een meer uitvoerende organisatie. Daarnaast speelt ook mee dat de MIVD een bescheiden budget te besteden heeft in vergelijking met het totaalbudget van de DMO. De behandeling van onze aanbestedingen verloopt wellicht mede daardoor redelijk soepel.”

Als we vragen wat de toekomst in petto heeft voor BPB en APC, zegt André: “Naar aanleiding van de veranderende omstandigheden in de Nederlandse veiligheidssituatie is de MIVD en ook de AIVD de afgelopen jaren uitgebreid. De regering besteedt veel geld aan het thema nationale veiligheid. Logisch gevolg hiervan is dat de MIVD zich moet verantwoorden over het uitgegeven budget. In de toekomst zal de begroting dan ook zo moeten worden ingericht dat we nog nauwkeuriger kunnen aangeven waar we het geld aan besteed hebben.” ●

Nieuwe MC 'full swing' van start

Door: Ed Maas, voorzitter MC

Na de verkiezingen begin dit jaar, is uw Medezeggenschapscommissie (MC) 'full swing' van start gegaan met diverse, uiteenlopende onderwerpen. Eén van de speerpunten, zoals in ons intern overleg is vastgesteld, is de verbetering van de informatievoorziening vanuit de MC naar de MIVD medewerkers. Aan dit punt geven we onder meer invulling middels de periodiek verschijnende nieuwsbrieven en de geactualiseerde MC website op het MIVD Intranet.

In het laatste MC overleg op 30 maart jl. met onze binnenkort vertrekkende directeur heb ik hem gevraagd naar zijn ervaringen met ons overleg. In ogenschouw nemende dat hij in voorgaande functies eigenlijk nooit met enige vorm van medezeggenschap te maken heeft gehad, heeft hij een positieve indruk over gehouden. Ik stel daarbij vast dat dit geheel wederzijds is. Wij streven naar een open en eerlijke dialoog met de dienstleiding. Het instrument Technisch Vooroverleg (TVO) biedt daarbij ook een goede basis om belangrijke onderwerpen vooraf met de 'materiedeskundigen' en het Hoofd Bedrijfsvoering uit te werken.

Die open en eerlijke dialoog houdt ook in dat ons de gelegenheid wordt geboden informeel bij de dienstleiding binnen te lopen voor onderwerpen die zich in eerste instantie niet lenen voor het reguliere overleg, maar waarbij we het van belang achten de leiding te informeren dat er op de werkvloer 'iets rond zingt'. Ook krijgen wij soms inzage in vertrouwelijke stukken, die op termijn de organisatie kunnen raken en waarmee de MC zeker te maken zal krijgen. Ik stel dat zeer op prijs en ik spreek de hoop uit dat de nieuwe directeur dit principe zal blijven volgen.

Er staat ons en u nog veel te wachten de komende maanden. Wij zien bijvoorbeeld reikhalzend uit naar het rapport van de onderzoeksgroep 'Dessens'. Binnenkort zullen we het allemaal zelf kunnen lezen. Daarbij staat de vraag centraal of alle aanbevelingen ook zullen worden overgenomen.

Tot slot wensen wij Generaal-Majoor Dedden alvast een plezierige toekomst toe.●

Afgelopen jaren is door de toename van de informatiebehoefte enerzijds en het informatieaanbod anderzijds, de hoeveelheid data en de complexiteit van de data bij de MIVD toegenomen. De informatiesystemen die de MIVD gebruikt, zijn de afgelopen jaren nauwelijks gewijzigd. Uit verschillende interne onderzoeken is gebleken dat het huidige proces en de bijbehorende informatiesystemen waarschijnlijk onvoldoende in staat zijn om deze stijgende trend in de toekomst goed te kunnen ondersteunen. Als gevolg hiervan wordt het met de huidige informatiesystemen steeds lastiger de komende jaren de kwaliteit van (contra-)inlichtingenproducten te handhaven. Uit deze onderzoeken en een onderzoek van Het Expertise Centrum (HEC) is de aanbeveling voortgekomen om het project Verbetering Informatievoorziening Analist (VIA) in het leven te roepen.

Sinds medio oktober 2005 is Chris Hau als projectleider VIA begonnen bij de MIVD. Chris vertelt: "Om het project te realiseren, werk ik nauw samen met een enthousiast en gedreven team bestaande uit medewerkers van het Bedrijfsbureau van de Afdeling Analyse en Rapportage (AAR), medewerkers van de Afdeling Informatie Management en externe IT specialisten. Zoals de naam van het project aangeeft, zullen de analisten ook nauw worden betrokken bij het project, met name bij het inrichten en testen van het nieuwe informatievoorzieningssysteem dat wordt gerealiseerd."

Verbetering op twee fronten

Chris vervolgt: "Het project VIA heeft als doel om het proces van verzamelen van informatie tot het presenteren van de informatie aan de analist op een structurele manier te verbeteren. Dit proces, dat ook wel het informatievoorzieningsproces wordt genoemd, is een belangrijk proces binnen de MIVD. Het ondersteunt immers de informatiebehoefte van de analisten en is daarmee indi-

rect van invloed op de kwaliteit van het eindproduct van de MIVD. Als je dit realiseert, is het eigenlijk niet meer dan logisch dat er binnen de dienst wordt gewerkt aan het continue verbeteren van het informatievoorzieningsproces. Om dit te bereiken, gaan we met het project VIA een nieuw informatiesysteem realiseren waarmee de bestaande werkwijze van de twee voornaamste gebruikersgroepen, de analisten en de informatievoorzieners, wordt ondersteund. Daarnaast worden ook de bestaande werkwijze en behoeftes van de beide gebruikersgroepen bekeken en aangepast. Op deze manier voorkomen we dat er een nieuw systeem wordt gerealiseerd dat niet optimaal aansluit bij de behoeftes van de eindgebruikers. We realiseren ons dat dit geen eenvoudige opgave is aangezien de analisten een groep gebruikers is met waarschijnlijk de meest diverse (informatie) behoefte.

Bij de keuze voor het nieuwe systeem zijn we dan ook bewust gegaan voor een technologie die in staat is om flexibel in te spelen op de diverse behoeftes van de gebruikers. Zo zal het nieuwe informatiesysteem in staat zijn om op een relatief eenvoudige en snelle wijze veranderingen in de informatiebehoefte te verwerken."

Chris licht nader toe: "Verder willen we met de introductie van het nieuwe systeem en de daarmee gepaard gaande wijziging in de werkwijze

Op weg naar een verbeterde informatievoorziening met VIA

van de gebruikers zo min mogelijk ingrijpen in de dagelijkse gang van zaken. Immers, het normale werk moet gewoon doorgaan. Het uitgangspunt van het project is dan ook om, waar mogelijk, het systeem zoveel mogelijk aan te passen aan de werkwijze van de gebruikers in plaats van andersom. Echter, soms ontkomen we er niet aan om een kleine aanpassing in de werkwijze van de gebruikers door te voeren. Vooral wanneer we met kleine aanpassingen in de werkwijze grote voordelen voor de gebruikers kunnen bewerkstelligen. Een voorbeeld hiervan betreft de gebruikersgroep informatievoorzieners. Op dit moment moeten zij nog veel handmatige werkzaamheden uitvoeren om data, afkomstig van verschillende bronnen en verschillende formaten, te kunnen verwerken en omzetten zodat het op een overzichtelijke manier kan worden verspreid en aangeboden aan de analisten. Met dit project willen we veel van deze handmatige werkzaamheden door het informatiesysteem laten overnemen zodat de informatievoorzieners meer tijd krijgen voor het ondersteunen van de analisten bij het zoeken naar nieuwe en relevante bronnen of artikelen.”

Wat zijn de voordelen voor de gebruikers?

Chris geeft aan: “Eén van de meest zichtbare resultaten die we met dit project voor de analisten realiseren, is het creëren van een nieuw informatieportaal ter vervanging van de huidige informatiesystemen. Het is de bedoeling dat de gebruiker straks slechts één systeem nodig heeft voor het zoeken en vinden van alle relevante informatie in plaats van het zoeken in verschillende systemen. Verder willen we de analisten informatie aanbieden die veel meer is toegesneden op hun informatiebehoefte. Daarbij valt te denken aan een persoonlijke startpagina op het intranetportaal of nieuwsbrieven met alleen die onderwerpen en artikelen die relevant zijn voor de betreffende analist. Kortom, de analisten hebben dan minder tijd nodig voor het zoeken naar en scannen van relevante informatie. Voor de informatievoorzieners betekent het project VIA dat ze worden ontlast van handmatige werkzaamheden als het geschikt maken van ruwe data tot informatie die kan worden opgenomen in de

informatiesystemen. Daardoor kunnen ze straks meer tijd besteden aan werkzaamheden zoals het zoeken en selecteren van nieuwe relevante bronnen en artikelen voor de analisten.”

Planning

Chris vertelt: “De afgelopen maanden hebben we gewerkt aan het opstellen van het plan van aanpak en het samenstellen van het team. Ook zijn we bezig geweest met het verwerven van de noodzakelijke hardware en software licenties. Vanaf mei zal door het team worden gewerkt aan de realisatie van de pilot opstelling. Dit is een kleinschalige realisatie van het uiteindelijke systeem waarmee we de software evalueren voordat het daadwerkelijk wordt toegepast. Begin juli verwachten we een demo opstelling beschikbaar te hebben voor de eerste gebruikerstesten. Bij een geslaagde evaluatie is het de bedoeling dat het systeem tussen september en het einde van het jaar stapsgewijs wordt uitgerold over de diverse analistenbureaus en teams.”

Binnen de MIVD lopen op dit moment nog twee andere grote projecten: Herinrichting Technische Infrastructuur (HTI) en elektronische Documentaire Informatie Voorziening (eDIV). Chris licht toe: “Een belangrijk aspect is de onderlinge afstemming tussen VIA en deze projecten. Zo hebben we regelmatig overleg met het team van HTI om er zeker van te zijn dat het nieuwe systeem van VIA straks ook op de

nieuwe infrastructuur ‘Atlas’ gaat werken. Met eDIV bekijken we op welke wijze we de documenten die straks in het eDIV project digitaal worden verwerkt middels VIA kunnen aanbieden aan de analisten.”

Tot slot wil Chris het volgende toevoegen: “Wat me de afgelopen maanden is opgevallen, is de toenemende drijfveer en het enthousiasme dat binnen het VIA-team maar ook bij de analisten aanwezig is over het project. Het idee van een nieuw informatievoorzieningssysteem leeft al langer binnen de dienst maar nu staan we serieus op het punt om iets concreets te realiseren. Dat geeft toch een extra stimulans bij de mensen binnen het team.”●

Vereniging van oud medewerkers Marine Inlichtingendienst viert 10-jarig jubileum

De vereniging Janus viert op 5 november 2006 haar 10-jarig jubileum.

Op 23 oktober 1995 werd bij de Marinekazerne Amsterdam de laatste reünie gehouden van de Marine Inlichtingendienst (MARID). Ruim 600 reünisten waren daarbij aanwezig. Op verzoek van velen werd besloten tot de oprichting van een vereniging 'ter bevordering van de onderlinge verbondenheid en saamhorigheid'. Zo geschiedde en op 27 maart 1996 werd Janus statutair opgericht.

Door Ronald Knoth, Voorziter Janus

Tweemaal per jaar organiseert Janus een bijeenkomst voor haar leden, voormalige medewerkers van de Marine Inlichtingendienst. Deze bijeenkomsten kennen een hoog 'reünie gehalte'. Een keer per jaar verschijnt het verenigingsblad 'De Cirkel' (met een knipoog naar de in het vak bekende motoriek van het inlichtingenproces) uit. Dit periodiek, het visitekaartje van onze vereniging, is erg populair.

Een belangrijk moment in de geschiedenis van Janus vond plaats op 26 maart 2002, toen de Rudy Goutzaal bij de MIVD werd geopend. Het initiatief van Janus om een soort 'MARID Traditiekamer' te creëren, werd van harte ondersteund door de directie van de MIVD. Met de inhuldiging van deze zaal, werd ook in meer formele zin een brug geslagen naar de MIVD.

Het integratieproces van de voormalige MARID, LAMID en LUID en de daarmee gepaard gaande 'verpaarsing' bij de MIVD werd door het bestuur van Janus aangegrepen om zich te bezinnen op de doelstelling van de vereniging. Tijdens

de laatste Algemene Ledenvergadering van Janus op 9 maart jl. hebben de leden ingestemd met het bestuursvoorstel om Janus open te stellen voor '(oud) medewerkers van de MIVD en zijn rechtsvoorgangers'.

Tijdens deze vergadering schetsten enkele actiefdienende leden de praktische en operationele inzet van de paarse MIVD bij crisisbeheersingsoperaties. Voor sommige oudgedienden was dit een echte cultuurschok.

De viering van het lustrum van Janus zal plaatsvinden in Rotterdam en wel op zondagmiddag 5 november 2006 aan boord van een varend partyschip. Onder het genot van een uitgebreid rijsttafel- en ijsbuffet gaan de reünisten de vriendschappelijke banden aanhalen.

Wilt u lid worden van Janus of deelnemen aan deze reünie, neem dan contact op met de ledenadministratie van de vereniging. Deze is te bereiken via e-mail: p.stip@hetnet.nl

Naar aanleiding van een melding van seksuele intimidatie op de Hr.Ms. Tjerk Hiddes, heeft het ministerie van Defensie de Commissie Ongewenst Gedrag ingesteld. Om een compleet beeld te krijgen van ongewenst gedrag binnen de krijgsmacht heeft deze onafhankelijke commissie het Meldpunt Ongewenst Gedrag geopend.

Het Meldpunt Ongewenst Gedrag is voor alle (oud) defensiemedewerkers, militair en burger, die te

Meldpunt Ongewenst Gedrag

maken hebben of hebben gehad met ongewenst gedrag in de krijgsmacht. Het meldpunt is bereikbaar op werkdagen van 08.00 uur tot 20.00 uur op het gratis telefoonnummer 0800 - 333 36 73. Ook is het mogelijk melding te maken van ongewenst gedrag via het internet: www.rng.nl/meldpunt. Voorbeelden van ongewenst gedrag zijn seksuele intimidatie, discriminatie, pesten, agressie en geweld. De gegevens van de

personen die contact opnemen worden vertrouwelijk behandeld door de Rutgers Nisso Groep.

Staatssecretaris van Defensie, Cees van der Knaap, en de Commissie Ongewenst Gedrag hechten er groot belang aan dat iedereen die met ongewenst gedrag te maken heeft (gehad), dit meldt. Seksuele intimidatie en ander ongewenst gedrag in de krijgsmacht kunnen niet worden getolereerd. Defensie wenst onder alle

Over bibliomanen en bibliofielen

De in de vorige column besproken geleerde *Konrad Gessner* – wereldberoemd vanwege zijn poging om alle toentertijd bestaande boeken en handschriften te beschrijven in een universele bibliografie – was niet de enige die een zekere gekte had voor boeken. Het bezitten van boeken was na de middeleeuwen niet meer voorbehouden aan een geprivilegieerde en vooral rijke maatschappelijke topklaag, ook de middenklasse was in staat boeken te kopen en te verzamelen.

Verskillende typen van mensen zijn sindsdien ontstaan, namelijk bibliofielen, bibliofiel, bibliografen en bibliomanen.

Door: Arno H.P. Reuser

Eens ben ik gebeld door een familielid om mij te informeren over het overlijden van een zekere oom Heijmans. Dat zei mij niet heel erg veel, want de familie van mijn moederszijde is vanwege allerlei kruisshuwelijken verwarrend uitgebreid. Ik had daarom geen idee wie oom Heijmans was. Dat deed er ook eigenlijk niet toe, wat ik moest begrijpen was dat oom Heijmans heel veel boeken had die nu een bestemming zochten en ik zou daar als bibliothecaris vast wel raad mee weten.

Erg onder de indruk was ik niet, want veel mensen vinden enkele honderden boeken al snel veel. Terwijl ik alleen wakker word bij aantallen vanaf honderdduizend. Zonder zorgen ging ik dus op weg naar het voor-

malige huisje van wijlen oom Heijmans, die bij aankomst over een niet onaanzienlijk herenhuis in het centrum van de stad bleek te beschikken. De entree was interessant.

Overal waar ik keek, stonden boekenkasten gevuld met boeken. Niet alleen in de kasten, maar ook er bovenop, op de grond, aan de voet en aan de kop. Het trappenhuis werd zelfs ook gebruikt. Een trappenhuis bevat trappen waarvan normaliter slechts 1/3 gebruikt wordt, namelijk alleen het midden. Oom Heijmans vond dat kennelijk zonde, zodat de linkerzijde van elke tree evenals de rechterzijde door hem bezet waren met boeken. De zolderverdieping bood een treurige aanblik: boeken, boeken, niets dan boeken. Een kleine telling van het aantal strekkende meter boekenplanken vermenigvuldigt met de standaard hoeveelheid titels per meter deed mij vrezen dat oom Heijmans bij zijn leven meer dan 45.000 titels bezeten moet hebben. Dat zal in mijn kleine autootje niet gaan passen. Ik heb daarom bedankt voor de eer.

Oom Heijmans behoorde tot de klasse der *bibliomanen*: mensen die een bijna ziekelijke behoefte hebben aan het verzamelen van boeken. Beroemde voorbeelden zijn de enkele jaren geleden overleden wereldreiziger en auteur Boudewijn Buch. Voor andere voorbeelden kan men eenvoudig te rade bij bepaalde be-

roepsgroepen, zoals historici, die traditioneel over een rijk gevulde boekenkast beschikken.

Overigens is het grootste deel daarvan nooit uitgelezen, dus mocht u ooit een historicus of historica willen plagen met zijn/haar trots, dan vraagt u slechts welk deel van de verzameling is uitgelezen.

Zo komt men logisch op de hobby der *bibliofie-*

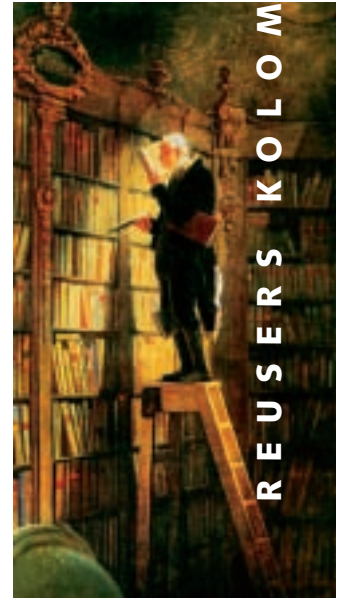
len: de klasse van mensen die boeken verzamelen vanwege de uiterlijke schoonheid ervan en als kunstbezit. Om de inhoud bekommeren zij zich niet. Een voorbeeld van een beroemde bibliofiel is Peter Paul Rubens, die voornamelijk bekend is geworden vanwege zijn schilderkunst, maar ook een begenadigd bibliofiel was. Geïnteresseerden in de bibliofilie kunnen zich melden bij allerlei verenigingen, zoals het Bibliofiel Genootschap Literarte.

Zo'n verzameling moet natuurlijk toegankelijk gemaakt worden, ofwel beschreven worden, wat de taak is der *bibliografen*: de boekbeschrijvers. Een edel en erg oud vak, dat voor het onderwerp middeleeuwen een universitaire vooropleiding vereist. Er zijn zelfs mensen afgestudeerd op een bibliografie.

Zo kan het voorkomen dat de beroemdste uitgave van de beste encyclopedie aller tijden, de *Encyclopedia Britannica* 11th edition, bekend staat als bibliofiele uitgave. Het is een werk met een ongekende wetenschappelijke diepgang die zelfs tot vandaag nog gebruikt wordt om de inhoudelijke waarde. Ik heb ooit een compleet exemplaar in een boekhandel in Hay-on-Wye (Wales) te koop zien staan in één van de lokale 35 boekhandels, voor 1000 pond.

Zo komen wij op de laatste categorie, die der *bibliofiel*: mensen die van boeken houden om de inhoud ervan, meer niet. Deze klasse gooit ook boeken weg als de inhoud niet meer interessant is. Iets wat voor bijvoorbeeld de bibliomaan een gruwel zou zijn. Bovengenoemde encyclopedie bijvoorbeeld, werd door mij wel bekeken, maar niet gekocht, omdat ik de inhoud misschien wel interessant vond, maar de prijs te hoog.

En daar heb ik nu nog spijt van.●

g onlangs geopend

omstandigheden een blijvende gezonde en beschermde werksfeer. Op basis van de meldingen van ongewenst gedrag adviseert de commissie het ministerie van Defensie over hoe te komen tot een gewenste werksfeer. De onafhankelijke Commissie Ongewenst Gedrag is onlangs ingesteld door het ministerie van Defensie en staat onder leiding van de heer mr. B. Staal, Commissaris van de Koningin in Utrecht.

Meldpunt Ongewenst Gedrag

Rutgers Nisso Groep

Bereikbaar vanaf woensdag 12 april 2006

Openingstijden van 08.00 uur tot 20.00 uur

0800 - 333 36 73 (gratis)

www.rng.nl/meldpunt

CADEAUBONNEN VOOR BHV-ONTRUIMERS

Generaal-majoor Bert Dedden heeft op 24 februari jl. aan vijf BHV-ontruimers een IRIS-cadeaubon uitgereikt. Hij gaf hiermee, onder het genot van koffie en gebak, het startschot voor een waardering voor de in totaal dertig BHV'ers van gebouw 32. De directeur wil hiermee benadrukken dat de bereidheid om zich, bij calamiteiten in te zetten voor anderen, zeker beloond mag worden.

Een goede en snelle evacuatie kan immers veel mensenlevens redden.●

Van links naar rechts: BHV-Coördinator Peter Huge en de BHV-Ontruimers, Rick Montanus, Mohammed Azzimani. Rechts naast Generaal-majoor Dedden, de ontruimers Anneke Bader, Meta Beltzer en Simon van Hoorn

DIRECTEUR MIVD ONTVANGT BLIJK VAN WAARDERING VAN AMERIKANEN

Op 6 april jl. ontving Generaal-majoor Bert Dedden een blijk van waardering van een Amerikaanse partnerdienst, in de vorm van een legpenning met een persoonlijke tekst. Dedden was die week op werkbezoek in Amerika toen hij de legpenning ontving van de Amerikanen. De persoon-

lijke tekst die op de achterkant van de penning staat gegraveerd, luidt: "Major General Bert Dedden, RNLA Director, Defense Intelligence And Security Service in appreciation for your dedicated service to our common goals 2002-2006."●

VOETBALSHIRT UITGEREIKT AAN DIRECTEUR

Als symbolische 'aftrap' van het onlangs opgerichte MIVD voetbalteam 'Sphinx' heeft Antonio Cruz, captain van het team, op 13 april jl. het eerste voetbalshirt met rugnummer 3 uitgereikt aan Generaal-majoor Dedden. Het rugnummer 3 was zorgvuldig uitgekozen, aangezien Dedden vroeger heeft gevoetbald met dit rugnummer. Het is de bedoeling dat het MIVD voetbalteam gaat deelnemen aan de Defensie voetbalcompetitie.●

